

Plan mot kränkande behandling lå 23/24 Långareds förskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2023-12-11

Diarienummer: 2023.274

Gäller för: Långareds förskola

Giltighetstid: 231101 -241201

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

På vår förskola ska inget barn eller vuxen bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling. Alla ska få känna trygghet och delaktighet i verksamhetens olika delar.

Varje vuxen på förskolan är skyldig att:

- Arbeta med främjande och aktiva åtgärder.
- Sätta gränser och ingripa vid olika typer av kränkningar/trakasserier.
- Göra en bedömning och vidta nödvändiga åtgärder.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbing*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en

spark eller ett slag är en kränkande handling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur vi kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola -

- Vi arbetar kontinuerligt med en trygg inskolning och anknytning till varje barn som börjar i vår verksamhet.
- Vi arbetar med att vi, i vårt förhållningssätt, ser varje barn och deras behov

och anpassar verksamheten därefter.

- Vi bemöter konflikter som möjligheter till lärande. En konflikt är inte per automatik en kränkande behandling utan en möjlighet till att se olikheter och respektera andras åsikter.
- Vi strävar efter att känna en helhet på förskolan, där alla barn är allas.
- Vi i personalen förväntar oss av varandra att vara goda förebilder, vilket skapar förutsättningar för trygga relationer på förskolan.
- Vi strävar efter mångfald genom att lyfta olika kulturer omkring oss, som exempelvis olika familjekonstellationer och existentiella frågor.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Barnen involveras efter ålder och förmåga, bland annat genom barnintervjuer samt i den dagliga pedagogiska planeringen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi uppmärksammar våra vårdnadshavarna på förskolans plan mot kränkande behandling, t ex på föräldramöte eller inskolningssamtal.

De blir även delaktiga på Unikums lärlogg där vi synliggör den pedagogiska verksamheten. Planen finns tillgänglig på kommunens hemsida samt på Arena för lärande. Den finns också upphängd i våra entreér.

Personalens delaktighet

I samverkan med rektor och specialpedagog utformas mål och åtgärder utifrån barngruppernas behov. Utifrån resultat och analys av åtgärder revideras planen år från år.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål 1 från föregående läsår	Positiv verbal kommunikation. Vi vill skapa ett respekterande samtalsklimat.
Aktiva åtgärder	Förhållningssätt utifrån Cohens pyramid och pedagogiska diskussioner.

	
Resultat	En tid in på höstterminen ser vi att de äldre barnen igen har fortsatt behov av stöd i situationer där de inte kan hitta en lösning/komma överens. Flera barn har svårt att hålla ihop sig i sådana situationer, de uttrycker sig så att kamrater blir ledsna.
Analys	Vi behöver ge barnen konkreta verktyg till att ta hand om sin frustration när de hamnar i osämja med kamrater.

Mål 2 från föregående läsår	Barn och personal ska känna sig trygga i rutinerna på förskolan.
Aktiva åtgärder	En utsedd vikarieansvarig, en uppdaterad vikariepärm och kalendern där pedagog, SKA-ansvariga ser till att pärmarna/handbok är uppdaterad och alla fyller i kalendern.
Resultat	Syskon på fritids/förskolan har fått en trygg start på morgonen. De tyr sig gärna till varandra och de yngsta är inte så ledsna vid lämningen. De äldre tar initiativ till att läsa/spela spel med de yngre.
Analys	Under samtal har vi förstått att vi har olika egna rutiner/behov av hur öppningen på morgonen ser ut. Vi behöver fortsatt prata ihop oss om hur rutinerna ska se ut på morgonen. Vi ska prioritera barnen framför praktiska delar. Vi ska inte prioritera att lyfta upp/ner stolar för städning utan dra ut dem på kvällen, för att på så sätt ge mer fokus till barnen på morgonen.

	Ett stort antal barn i olika åldrar på morgonen innan fritids kommer och stöttar upp vilket gör att vi skulle behöva skapa fler mindre mötesplatser på morgonen, för att få mindre grupperingar.
--	--

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

- I samband med lek, vid övergångssituationer, från rutin till aktivitet och tvärtom samt i vuxenstyrda aktiviteter.
- Att man inte kan se och höra vad barnen säger och gör.
- Om det är få pedagoger i förhållande till antal barn så är risken större att vi inte är närvarande på samma sätt och kränkande behandlingar kan uppstå lättare.
- I stressade situationer kan vårt (vuxnas) agerande/bemötande påverkas negativt i ord och handling.
- När barn kränker varandra verbalt och genom handlingar, t ex utesluter, knuffas, retas.

Analys

Det är viktigt att observera kommunikation i lekmönster för att få syn på kränkningar, trakasserier och diskriminering, eftersom det är då vi kan se hur barn pratar med varandra.

Vuxna som inte är ordentligt insatta i förskolans uppdrag utifrån bemötande, t ex praktikanter, nya vikarier, vårdnadshavare.

Vi behöver själva reflektera över hur vi bemöter barn och andra vuxna. Vi måste tänka på maktbalansen mellan vuxen och barn.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

- I samband med lek och i lekmaterial som är könsstereotypa.
- Äldre barn och vuxnas attityder kring kön. Personer som har svårt att acceptera andra personer som utmanar de traditionella könsmodellerna. T ex pojkar som bär klänning, flickor som klättrar i träd.
- Pedagoger som inte är medvetna om genus utifrån diskrimineringsgrunderna.
- Barnlitteratur som inte är genusgranskad.
- Att pedagoger av olika kön inte får alla arbetsuppgifter/vill ha alla uppgifter
- Lek utan vuxen närvaro.

Analys

Vi planerar inte medvetet hur vi utformar verksamheten för att undvika risker.

Bristande översikt av förskolans utrymmen kan medföra att barn utsätts.

I lek styrs barnen oreflekterat av andras erfarenhet och att ett visst material bara kan användas på ett visst sätt (manligt eller kvinnligt). Vi behöver vara nära barnens lek för att få syn på riskerna.

Vi vuxna är inte alltid medvetna om hur vi behandlar pojkar och flickor och att vi gör skillnad i bemötandet. Okunskap och fördomar kan prägla vårt sätt att bemöta barnen i samtal och i deras lekar.

Tillfällig personal får inte möjlighet att sätta sig in i ett gemensamt förhållningssätt.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

- Att barnet inte blir respekterat för den könsidentitet eller uttryck som barnet har.
- Pedagog kan ha förutbestämda normer kring könsöverskridande identiteter och kan lägga in egna värderingar om vad som "är" okej eller inte.

Analys

Risken kan bero på en okunskap kring hur vi ska möta barn med dessa frågor. Vi har inte tillräckligt med kunskap och information för att kunna relatera.

I lek styrs barnen oreflekterat av andras erfarenhet och samt att ett visst material bara kan användas på ett visst sätt vilket skulle kunna begränsa könsidentitet och könsuttryck.

Vi är alla formade av våra uppväxter och normer för vad man anser vara ok eller inte.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

- Vi kommer inte i naturlig kontakt med andra kulturer, i vår vardag.

Analys

Vi är alla formade av sin egen uppväxt och sina normer för vad man anser vara ok eller inte. Det finns också en brist på kunskap i ämnet kring olika kulturer.

Vi ser att vår homogena barngrupp kan ge bristande förståelse för andra kulturer, som skiljer sig från vår.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

- Att man drar slutsatsen att alla med en specifik religion eller trosuppfattning uppträder utan individuell variation, till exempel att alla som är muslimer inte äter gris eller att alla protestanter går i kyrkan varje söndag.

Analys

Alla är formade av sin egen uppväxt och sina normer för vad man anser vara ok eller inte. Det finns också en brist på kunskap i ämnet, som kan skapa oreflekterade fördomar. Vi har en homogen kultur bland barnen som går på förskolan vilket gör att vi inte naturligt får möta och samtala om olikheter, vilket i sin tur gör att fördomar fortsatt kan komma att vara befästa.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

- Att den fysiska inne- och utemiljön inte är tillgänglig.
- Att utifrån ovanstående inte bli inkluderad i den dagliga verksamheten.
- Att inte bli bemött utifrån sina egna förutsättningar.

Analys

Alla är formade av sina egna erfarenheter kring vad som går och inte går. Det är viktigt att ha med sig olika individers förutsättningar när olika aktiviteter planeras, samt att inte på förhand begränsa någons deltagande genom en otillgänglig lärmiljö. Vi behöver medvetet arbeta för att normalisera olikheter.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

- En risk som kan finnas är negativt bemötande vid avvikelser från traditionella könsnormer.
- När pedagog frångår sin professionella roll och låter personliga åsikter/antaganden bli synliga.
- Homofobi bland vuxna (och barn) kan drabba regnbågsfamiljer.
- Att vi pedagoger slentrianmässigt förstärker heteronormen.

Analys

Uppväxt/uppfostran och värderingar hemifrån styr mycket av våra uppfattningar så länge vi inte själva kommer i kontakt med någon som står för en annan uppfattning. Avsaknad av att kunna relatera eller sätta sig in i någon annans perspektiv kan hindra för att skapa en vidare världsbild.

Begränsad representation i förskolans barnlitteratur kan göra att vi inte rör oss inom området och låter barnen få ytterligare perspektiv.

Ålder

Kartläggning av risker

- När vuxna och barn använder ålder som argument för att belysa vad ett barn borde eller inte borde klara av att göra.
- Att barn väljer bort andra barn i leken utifrån dess ålder; eventuellt kan det uppfattas som negativt att leka med någon som är yngre.
- Vuxnas språkbruk.

Analys

Detta kan bero på omedvetenhet och bristande kunskap kring barns utveckling i förhållande till ålder. Det kan även bero på personalbrist som gör att beslut fattas på ogenomtänkta grunder. Ett omedvetet språkbruk påverkar också hur ett barn bemöts.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

Mål 1	Alla barn ska känna sig trygga på förskolan som helhet. Fokus på verbala och fysiska handlingar.
Aktiva åtgärder	Vi har samma rutiner på morgonen oavsett vem som öppnar. Skapa större tydlighet i övergångar. Varje barn möts på det sätt som det önskar. Skapa mindre mötesplatser i lärmiljön. Möta barnens önskemål om att skapa "ifred-rum" där det ges utrymme för återhämtning. Uppmärksamma när barn gör goda handlingar till någon annan - positiv förstärkning. Samspelsövningar.

	<p>Prata/Visa EQ - <i>alla känslor är tillåtna, men jag får inte göra/säga vad som helst.</i></p> <p>Ge konkreta sätt att uttrycka sig - <i>Ex "Två händer på väggen", både ute och inne.</i> Barnen får vara med och ge exempel för hur det ska se ut. <i>"Dagens känsla" - Ledsen, glad, arg, trött...</i></p>
När? Ansvarig	Samtliga pedagoger i respektive arbetsgrupp.
Uppföljning	Veckoplanering, Barnkonferens och Delanalyser.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.

- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor Anna-Karin Nord 0322 616171

Rektor Ingela Karlson 0322 617007, stöd i SKA-arbetet.

Avdelningar

Vintergatan 073 4269512 och 073 426 98 70

Galaxen 072 1611705

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)